splatné pohledávky ze vzájemných obchodů s jiným obchodníkem zadržovací právo na movitých věcech a cenných papírech dlužníkových, které s vůlí tohoto na základě obchodů přešly v jeho držbu, pokud je má ještě v moci nebo jinak jimi může nakládati. Jest nesporno, že obě strany jsou obchodníky a že předměty v žalobě uvedené s vůlí žalobkyně jako jich vlastnice byly zaslány (odevzdány) žalovanému, který je má dosud v moci. Není správným tvrzení stěžovatelčino, že svědek P. uvedl, že sedm kusů crepe de China odevzdal žalovanému do uschování, aniž by byl k tomu žalobkyní zmocněn. Svědek klade důraz jen na to, že nebyl zmocněn, by zboží to dal žalovanému do zástavy. Naproti tomu žalobkyně sama přiznává v žalobě, že zboží bylo dáno žalovanému za účelem zřízení jejího skladu a majitel žalující firmy potvrdil při svém výslechu jako strana výslovně, že věci ony svěřil žalovanému jako své vlastnictví. Z toho plyne však také, že není v rozporu se spisy, uvádí-li odvolací soud, že jest nesporno, že bylo zboží odevzdáno žalovanému za účelem obchodu. Jde tedy jen o to, zda věci přešly v držení žalovaného na základě obchodů a zda možno pohledávky žalovaného — předpokládaje ovšem jich pravost a splatnost — pokládati za pohledávky ze vzájemných obchodů se žalobkyní. K oběma otázkám jest přisvědčiti. Byť i nebyla v době předání sporných předmětů žalovanému a ani později zastupitelská (komisionářská) smlouva mezi stranami dojednána, přece jen se o ní vyjednávalo a zaslala žalobkyně zboží i stroj na střihání vzorků žalovanému jen za tím účelem, aby jich bylo upotřebeno v jejím obchodě, který zařizovala v Praze a jehož vedoucí silou měl býti žalovaný. V nejnepříznivějším případě šlo tu tedy o přípravné práce k zahájení provozu obchodu, jež jsou samy obchody ve smyslu čl. 273 obch. zák. Dostaly se tedy věci ony v držení žalovaného na základě obchodů. Pohledávky žalovaného, jak je tento vypočítává, jsou jednak zálohy vyplacené za žalobkyni jejím zřízencům, jednak hotová vydání na různých poplatcích, clech, dani a t. d., tedy vesměs platy vynaložené v zájmu a k účelu provozu jejího obchodu. I takovéto konání platů, které obchodník se zřetelem k provozu obchodu jiného obchodníka podnikne a jež jsou vlastně zápůjčkami, jest obchodem dle čl. 273 obch. zák. a plyne již z povahy věci, že jsou to obchody vzájemné, totiž ujednané právě mezi těmito dvěma obchodníky. Byly by tedy na straně žalovaného splněny veškeré podmínky k nabytí práva zadržovacího dle čl. 313 obch. zák., kdyby bylo zjištěno, že jeho pohledávky jsou po právu a splatny. Poněvadž se těmito okolnostmi prvý soud v rozsudku nezabýval, neučiniv potřebných zjištění, zůstalo řízení neúplným a právem odvolací soud, zrušiv rozsudek, nařídil jeho doplnění.

Čís. 5540.

Nelze povoliti přeměnu společnosti s r. o. v družstvo dle zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n., má-li dle stanov družstva býti jeho účelem také obchod cizími výrobky a námezdní zpracování

neb čištění cizí suroviny a mohou-li se státi členy družstva fysické osoby bez obmezení.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, R I 996/25.)

Rejstříkový soud zamítl žádost společnosti s r. o. o zápis zamýšlené přeměny v zapsané společenstvo s r. o. Důvody: Jediným společníkem společnosti s r. o. jest Družstvo hospodářských lihovarů pro prodej lihu, zapsané společenstvo s ručením obmezeným, které dle stanov má býti také — alespoň prozatím — jediným členem obmýšleného nového společenstva. To však odporuje přímo vížícímu předpisu §u 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., dle něhož předpisy tohoto zákona vztahují se pouze na sdružení neobmezeného počtu členů. Z tohoto ustanovení i z pojmu slova »společenstvo« plyne, že společenstvem nemůže býti útvar, který má jen jednoho člena. Dle §u 2 zákona čís. 279/24 nelze tedy zápis zamýšlené přeměny povoliti. Nebylo by však také možno, by na místo nynější společnosti s r. o. s jedním společníkem nastoupilo společenstvo s více členy, poněvadž by tím počet osob, které by jako společenstvo živnost provozovaly, byl zvýšen vůči nynějšímu stavu, kde provozuje živnost jen osoba jediná. Tím by byl tedy v podstatě změněn způsob i předmět provozu, což odporuje předpisu §u 1 zákona čís. 279/24. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by o opovědi znovu rozhodl. Důvody: Zamýšlená přeměna společnosti s ručením obmezeným ve výrobní a hospodářské společenstvo podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. může býti dle §u 2 zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n. poznamenána v obchodním rejstříku jen, odpovídají-li stanovy družstva platným předpisům a bylo-li prokázáno, že usnesení společníků podle §u 1 zákona stalo se podle zákona neb podle smlouvy společenské. S těchto hledisek náleží soudu rejstříkovému zkoumati opověď zamýšlené přeměny společnosti s ručením obmezeným ve výdělkové a hospodářské družstvo. V tomto případě prokázala rekurentka, že usnesení o přeměně společnosti s r. o. ve výrobní a hospodářské družstvo stalo se jednomyslně, předložila také stanovy budoucího společenstva s ručením obmezeným a náleželo tedy jedině zkoumati rejstříkovému soudu, zda takto splnila opovídatelka podmínky §u 2 zákona. Soud rekursní nesdílí názor prvého soudu, že družstvo hospodářských lihovarů pro prodej lihu v Praze, zapsané společenstvo s ručením obmezeným, má býti alespoň prozatím jediným členem obmýšleného nového společenstva, neboť to ze stanov nikterak neplyne, nýbrž § 6 stanov toliko stanoví, že dosavadní společník společnosti lihovar v P. společnost s ručením obmezeným převezme 300 podílů družstva, čímž však není vyloučeno, že nepřistoupí i další noví členové, jak to předvídají také §§ 3 a 6 stanov, které obsahují i ustanovení o nově přistupujících členech. Tím padá důvod, pro který opověď rekurentky byla zamítnuta.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvého soudu.

Důvody:

Rekurentka vytýká, že rekursní soud neprávem nesdílí názor rejstříkového soudu, že Družstvo hospodářských lihovarů pro prodej lihu, za-

psané společenstvo s r. o., má býti aspoň z počátku jediným členem nového společenstva, o jehož příští zápis jde, což jest prý patrno ze stanov. Než stěžovatelka přehlíží, že nové družstvo se posud neustavilo, že tedy není možno již nyní tvrditi, že členem jeho aspoň z počátku bude jen ono družstvo, zvláště, když stanovy nic takového nepraví, naopak s přistoupením dalších členů v §§ech 3 a 6 výslovně počítají. Rejstříkový soud neměl tedy toho času ani možnosti, přezkoumati skutečný stav budoucího družstva posud neexistujícího, a bylo mu jen dle §u 2 zákona ze dne 10. prosince 1924, čís. 279 sb. z. a n. uvažovati o tom, zda stanovy příštího družstva odpovídají platným předpisům a zda stalo se usnesení společníků společnosti s ručením obmezeným ve smyslu §u 1 cit. zák. po zákonu, nebo podle společenské smlouvy. Názoru rekursního soudu jest tudíž ve směru svrchu uvedeném přisvědčiti. Než přes to bylo vyhověti návrhu stěžovatelčinu na zamítnutí žádosti za poznámku zamýšlené přeměny v obchodním rejstříku a to z těchto důvodů: Jak již uvedeno, náleží rejstříkovému soudu, by mimo jiné zkoumal, zda stanovy budoucího družstva odpovídají platným předpisům a má býti jeho rozhodnutí, pokud by nabylo právní moci, nezvratitelným podkladem pro zápis příštího družstva (§ 4 zák. čís. 279/24). Nejvyšší soud shledává, že ustanovení §§ 1 a 3 stanov odporují vížícímu předpisu §u 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. potud, pokud má býti účelem družstva také obchod výrobky cizími a námezdní zpracování neb čištění líhu cizího (§ 1 stanov), a pokud se mohou státi členy družstva fysické osoby bez obmezení (§ 3 stanov), tedy, i když se nezabývají výrobou líhu. Dle těchto ustanovení neobmezuje se již činnost družstva jen na podporu výdělku neb hospodářství vlastních členů, což předpokládá § 1 zákona čís. 70/73 ř. zák., nýbrž společenstvo stává se sdružením ryze kapitalistickým, poněvadž zisku z činnosti jeho mohou býti účastny i osoby, výrobou líhu se nezabývající. Nevyhovují tudíž stanovy po této stránce základním zásadám, vyplývajícím z pojmu družstva, a měla býti opověď již z tohoto důvodu zamítnuta.

Čís. 5541.

Otázku, zda žalobce o obnovu bez své viny nemohl v základní rozepři nové okolnosti a průvody uplatniti (§ 530 čís. 7 c. ř. s.), jest zkoumati a řešiti z moci úřední. Nové okolnosti a průvody, po nichž žalobce o obnovu začal pátrati teprve po vydání rozsudku, nelze uplatniti žalobou o obnovu dle §u 530 čís. 7 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1925, Rv I 1636/25.)

Žalobě o obnovu, pokud se dovolávala důvodu dle čís. 7 §u 530 c. ř. s., procesní soud prvé stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.